GAZETA KRAKOWSKA

№ 68

We Srodę Dnia 23 Sierpnia 1809

W opisaniu uroczyſtości d. 15 b. m. z powodu Urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza Napoleona Wielkiego opuszczone zoſtało przez zapomnienie Redaktora co naſtępuie, i dla dopełnienia opisu tey wielkiey uroczyſtości dziś ſię umieszcza:

„W dniu dziſieyszym (15 b. m.) Prezes Rządu Centralnego woyskowego tymczasowego obydwóch Galicyow, JW. Stanisław Ordynat Zamoyski, z powodu Uroczyſtości dnia tego, w którym rocznica Urodzin Nayiaśnieyszego Napoleona Wielkiego, Oswobodziciela Polakow ſię obchodzi, udał ſię na czele urzędników cyrkułu Krakowskiego do JO. Xcia Naczelnego woysk Polskich Dowódzcy, do którego w naſtępuiącey treści miał mowę:

Urzędnicy powołani z rozkazu JO. Waszey Xiążęcey Mci składaią w dniu tak świętym winny hołd nayżywszey wdzięczności, przywiązania i wierności w ręce Jego dla Naypotężnieyszego Cesarza Napoleona Wielkiego, któremu byt swoy i nadzieie winien narod.

Zwiększona ieſt, ieżeli bydź może, wdzięczność Polakow ku ich Zbawcy, widząc w obranym Namieſtniku Nayiaśnieyszego Cesarza Męża, którego prawy syn oyczyzny, uważa iako naygłównieyszą sławę i nadzieię Polski.„

W Krakowie d. 16. Sierpnia 1809 roku.

Jozef Xiążę Poniatowski, Wódz Naczelny woysk Xięſtwa Warszawskiego i Galicyysko-Francuzkich. &c. &c.

Za znieſieniem ſię z radą ſtanu Xięſtwa Warszawskiego i rządem centralnym obydwoch Galicyy, zważaiąc: iż Xięſtwo Warszawskie przez oſtatnie wysilenie w wyſtawieniu w czaſie woyny, i kiedy prawie cały kray był zaięty woyskiem nieprzyiacielskim, nowych czterech Pułkow piechoty, czterech Pułkow jazdy i dwóch batalionow ſtrzelcow, dało dowod nadzwyczaynego i trudnego bardzo do naśladowania patryotyzmu; zważaiąc oraz, że szczupłość granic, a zatym dochodow Xięſtwa Warszawskiego, odbieraią mu sposobność utrzymywania tak wielkiey liczby woyska, chcąc z drugiey ſtrony przynieść ulgę po-bratymskiey ziemi w ułatwieniu i przyśpieszeniu wyſtawienia ſiły zbroyney, bez którey obeyśdź ſię nie może, ſtanowiemy co naſtępuie:

Art. I. Cztery Pułki piesze 13, 14, 15, 16, batalion strzelcow Łomżyńskich, i batalion strzelcow Poznańskich, tudzież 4 Pułki jazdy 7, 8, 9 i 10 woyska Xięstwa Warszawskiego, należeć maią, rachuiąc od 1go Sierpnia, do woyska Galicyysko-Francuzkiego.

Art. II. Ludzie których tym sposobem Xięstwo ustępuie Galicyi, gdyby poźniey woysko Xięstwa Warszawskiego potrzebowało zasilenia, maią bydź przystawieni do tegoż woyska, albo też podobną liczbą rekrutow wynadgrodzeni.

Art. III. Za ustąpioną liczbę koni, Galicya tyle odda Xięstwu koni in natura, ile sześć pułkow iego jazdy potrzebuią do zupełnego skompletowania się; resztę zaś koni ustąpionych zapłaci Galicya Xięstwu po 25 czerwonych złotych w złocie za każdego konia.

Art. IV. Ubior i oporządzenie, tak ludzi, iako i koni ustąpionych, ma bydź Commissionaliter otaxowane, i wypadaiąca ztąd summa Xięstwu bonifikowaną; tym końcem do ustąpić się maiącego pułku, tudzież do każdego batalionu strzelcow ma bydź wykommenderowana Kommissya, złożona z dwóch obywateli Xięstwa, i z dwóch obywateli Galicyyskich pod prezydencyą iednego sztabs officera. Kommissye te otaxowawszy wszystkie szczegóły ubioru, i oporządzenia tak ludzi iako i koni ustąpionych, za pomocą przybranych znaiących się na tych szczegółach maystrow, podadzą ieden exemplarz swoiey czynności JO. Xciu, a drugi odeszlą do Rządu Centralnego obydwoch Galicyy.

Art. V. Woysko Galicyysko-Francuzkie, składać się ma:

Z sześciu Pułków pieszych.

Z ośmiu detto jazdy.

Art. VI. Każdy Pułk piechoty ma bydź złożony podług organizacyi Francuzkiey, z czterech batalionow po sześć kompaniy w każdym, i z jednego batalionu zakładu, z czterech kompanii.

Art. VII. Każdy Pułk jazdy ma bydź złożony podług organizacyi Francuzkiey z czterech szwadronow.

Art. VIII. Jenerał Hebdowski, zastępca Ministra woyny znioslszy się z rządem centralnym wspólnie z niem stosownie ułoży środki, aby te pułki tak piechoty, iako i jazdy w iak naykrótszym czasie zupełnie były skompletowane, we wszystkie potrzeby ubioru, i oporządzenia opatrzone, i żołd iako i wpływy massy ubioru, i oporządzenia z kass Galicyyskich zapewnione, tak, aby bezprzerwy do kass pułkowych wpływały.

(Pod.) *Jozef Xżę Poniatowski.*

Zgodno z oryginałem:

(Pod.) *Fiszer*, Jenerał Brygady, Szef Sztabu Jeneralnego.

Zgodno z oryginałem:

L. Kamieniecki, Jenerał Gubernator M. S. W.

Z Końskich d. 15. Sierpnia.

Dzień urodzin Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzow, a zbawcy naszego, iako naymilsza epoka sercu każdego Polaka, był tu obchodzony z oznakami nayżywszey radości przez zgromadzonych tu licznie obywateli i mieszkańcow całey okolicy. Festyn ten był zapowiedziany przed wschodem słońca w braku artyleryi, licznemi wystrzałami z moździerzy, które trwały aż do solennego nabożeństwa do godziny 9tey. W. Major Antoni Dabrowski, kommendant placu, z W. Kapitanem Budziszew

skim, (w niebytności JW. Hrabi Stanisława Małachowskiego naczelnego dowodzcy pułku kiryssierow) z oddziałem kompanii wyborowey tegoż pułku, wraz z władzami mieyscowemi, w assystencyi cechow z chorągwiami i licznie zgromadzonego obywatelstwa udali się w paradzie do kościoła, gdzie była śpiewana solenna msza z muzyką i *Te Deum* pod czas którey W. JX. Kanonik Krajewski, tuteyszy pasterz miał stosowne do tey uroczystości kazanie, w którym wspaniale i wymownie wystawił piękny w żyeiu obraz czynow Bohatyra świata; a następnie oddaiąc hołd winny męstwu i waleczności armii Polskiey, wystawuiąc świetne iey zwyciężstwa odniesione nad nieprzyiacielem w ostatniey kampanii, dowiodł, że zwycięstwa te równaiące się czynom Spartańskich bohatyrow poświęcaiących się dla oyczyzny, uwieńczyłyby tylko chwałę i męztwo imienia Polskiego i podały go do nieśmiertelności; lecz nie byłyby do siedunnia dla całey Europy pokoiu i odzyskania naszey oyczyzny, bez odniesienia tak świetnych i decyduiących zwycięztw przez naywiększego z Bohatyrow świata, i bez szczególnieyszey Jego nad nami opieki: przez co, zakończył do iak nieograniczoney wdzięczności względem Osoby Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzow obowiązani iesteśmy. Nabożeństwo to zostało zakończone przez *Salvum fac Napoleonem Caesarem* i licznie powtorzone wystrzały. Po skończonem nabożeństwie W. Kommendant placu odprowadzony w assystencyi cechow z chorągwiami do swego domu i od tych odebrawszy honory zaprosił do siebie na śniadanie wszystkie władze mieyscowe, obywatelstwo, damy, Jchmość Panow officerow i oddział formuiącego się pułku kiryssierow. Poczem nastąpił wielki bal, u JW. Hrabiny Małachowskiey, gdzie wszystkie znayduiące się Damy ozdobione były troykolorowemi kokardami i girlandami. Pod czas obiadu spełniano często zdrowia: Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzow, Wskrzesiciela imienia Polakow — Niezwyciężoney armii Francuzkiey — JO. Xcia Dowodzcy i walecznych rycerzy Polskich. — &c. — Wieczorem ogród WW. Małachowskich był illuminowany, wśród którego wznosiła się świątynia chwały, w guście Jońskim; oświecona płomieniami palących się ofiar, nad którey szczytem unosiła się gwiazda Napoleona. Całe miasto rzęsisto było illuminowane. W domu W. Kommendanta placu było illuminowane serce pałaiące z Napisem: *Tibi pectora Caesar Sacramus, Majus nil petit ipse Deus.*

W domu WW. Kommissarzow rządowych widać było wyobrażenie allegoryczne: wąż wyrażaiący wieczność, od połowy kończył się Imieniem Napoleona, pod nim napis:

Widząc Polak skruszone swe ciężkie kaydany,
Z rozrzewnieniem obchodzi dzień zbawcy oddany,
A świat nad Bohatyrem zdięty zadumieniem,
Wieczność Napoleona wymierza Imieniem.

Na ratuszu wystawiony był Bust Napoleona, pod Nim napis imieniem pospólstwa:

Ty! co dzielnością Twoiego ramienia,
Karzesz tyranow i kończysz cierpienia,
Przyym łzy w ofierze, które ronią dziatki,
Na luby widok wróconey im Matki;
Wszak Komar brzękiem swego Stwórcę chwali:
Błonie Mu w bagnach mdłe światełko pali,
Strumyczek mruczy, kret sypie mogiły,
Każda danina w stosunku do siły.

Dzień ten wielki zakończył się przy licznych wystrzałach tysiącznemi oznakami radości i wdzięczności, stosownemi do uczuciow obywateli dla naywiększego z Bohatyrow i prawdziwego oyca ludow uciemiężonych.

Z Miechowa d. 16 Sierpnia.

Na dniu wczorayszym nie tylko w sto...

cy Krakowie, ale i w tym mieście o 5 mil odległem rozlegało się echo powszechney radości prawdziwych Polakow w dzień narodzin Wielkiego Napoleona. Parada woyskowa złożona z kompanii artyleryi konney i pieszey i z kompanii karabinierow z batalionu strzelcow pieszych pod dowodztwem Podpułkownika Mycielskiego zostaiącego zgromadziła się w rynku tuteyszym, w nay większym porządku pamaszerowała przy odgłosie muzyki do kościoła farnego pod rządem XX. Kanonikow regularnych zostaiącego, gdzie odprawiona została Pontificaliter msza przez X. T. Nowińskiego, Jenerała rzeczonych kanonikow, z stosowną do tey uroczystości mianą mową przez X. Kanonika Sylwestra Szkodzińskiego, który w naypięknieyszey wymowie przypomniał woyskowym zgromadzonym, obywatelom Woiewodztwa Krakowskiego, i ludowi całemu świętne wieki Bohatyrskiego narodu Polskiego, i chwalebne iego dzisieysze powstanie przez Naywiększego świata Bohatyra Wielkiego Napoleona urządzone, zachęcaiąc synow odradzaiącey się oyczyzny do naśladowania czynow chlubnych dawnych woiownikow Polskich. Po skończonem nabożeństwie woyskowa cała parada wyszedłszy z kościoła defilowała wykrzykniąc przy łodgłosie muzyki: "Niech żyie Napoleon Wielki„ co powtarzanym kilkokrotnie przez tłum zgromadzonego ludu było. Po tych wszystkich radosnych okrzykach zaproszeni zostali tak woyskowi, iako i cywilni urzędnicy do X. T. Nowińskiego, u którego przy festynie spełniano następuiące toasty: "Wielkiego Napoleona Wskrzesiciela narodu Polskiego„ Naczelnego Wodza zwycięzkich woysk Polskich, JO. Xcia Poniatowskiego, Woyska Polskiego i sprzymierzonego. Po skończonym iuż w poźną godzinę obiedzie został konwent tuteyszy Xięży Kanonikow, i miasto illuminowane, muzyka ciągle aż w poźną noc słyszeć się dała, przerywaną będąc przez pieśni śpiewane od woyskowych, i wykrzykaniem co moment: "Niech żyie Cesarz Napoleon:

Wiersz zrobiony na uroczystość Wielkiego Napoleona przez uczonego Kanonika z zgromadzenia Michowskiego, iest następuiący:

NAPOLEONI PRIMO.
PARTIS. NOVIS. TRIUMPHIS.
CAESARI. ORBIS. MAXIMO.
GENS. POLONA.
CARMEN VOTIVUM.
Decimooctavo. Kalendas. Septembris.
M,DCCC,IX.

Jam minæ saevi cecidere belli:
Jam profanatis mala pulsa terris,
Et salus, & pax niveis revisit,
Oppida bigis.
Jam Fides, & Fas, & amoena præter,
Faustitas lacto volat arva curru:
Jam fluunt passim pretiosa targis,
Saecula rivis.

Mathias Casimirus Sarbiewski.
Poeta Polonus Lyricus Lib. I.
Ode I. ad Urbanum VIII.
Pontificem Maximum.

Lassato bellis Caesar jam praesidet orbi
Napoleon: pacem nunc Helicona canant!
Palma regit nostros Duce Napoleone penates:
Et placido fruitur pax peregrina jugo!
Prisca fides, pietas, mores, reverentia Sacris,
Imperium repetunt: pax nova sceptra tenet!
Jam natale solum dulci conspergit oliva.
Herculeus miles in loca nostra redux!
Nos quoque de patriis violasque, rosasque canistris
Sternimus ante Ducis lilia grata pedes!
Littora concordant, conspirant aequore venti:
Astra favent paci, gaudet uterque polus!
Cuncta silent, stupefacta tacent,„Te magna loquente
Caesare, namque Tuus pectora vincit amor!
Caesare Te, felix, augustus, fulget olympus:
Caesare Te, populo forma, decusque redit!

Præmia nunc meritis, virtuti digna corona
Adseritur: rabies saepe coorta dolet!
Tu regis exemplo: Tu animos in arma Polonos
Erigis, invicta dexteritate gravis!
Saecula Napoleon si nobis lapsa dedissent,
Jam nullum bellis orbe fuisset opus!
Ergo agimus grates Gens mortua, Gensque sepulta!
Auxilio, clypeo, Gens rediviva Tuo!
Scande triumphalem currum Caesar celebrande per aevum!
Per medios plausus laurea serta ferens!
Non Tibi non metas rerum, non tempora ponit,
Gens devota! Tui Fama perennis erit!
Coelum non repetes, coelo demissus ab alto;
Donec restituas Regna Polona Throno!
Arva satis nigris manarunt sangvine corvis:
Nunc Aquilis Albis aurea saecla fluant!
Hectore Te nostro, speramus, sospite Caesar!
Troja Polona loco cedere nulla potest!
Accipit ara preces, votivaque vota piorum.

Ovidius Lib. III. Amor.
Elegia 12.

Cyrillus Martinus Zuchowski,
Sac. Theologiae Doctor, Ejusdemque Facultatis in Archigymnasio Romano Socius, Ordinis Canonicorum Sancti Sepulchri Decanus Emeritus.

Idem Ejusdem Ordinis Poeta Canonicus.
In Arma: Scutumque.
Celsissimi *Principis*.
JOSEPHI PONIATOWSKI.
Supremi. Ducis. Exercituum.
Polonorum.
Epigramma. submittit.

Effulsitque novis Taurus spectabilis astris,
Regalesque addit stellas, & Regia jura
Juppiter, & raro Taurum insignivit honore.

Jovianus Pontanus
Poeta Neapolitanus.

Vexerat Europen Fraterna per æquora Taurus:
Regna Polona vehit per mare Taurus idem!
Ille graves gemino cornu sic extulit hostes,
Jecit, ut affixas Taurus in astra pilas!
Hic genio forti, nunc *Taurus Primus in armis!*
Monstra domat *Patriis* Dux inimica locis!
Securus, quo fata vocant, ubi sternere nidum
Sarmaticis Aquilis, sceptraque sacra patrum?
Tendite Consocii ducti felicibus Euris
Inconcussa fero pandite vela mari!
Clamat! inexhausto Patriae Servator amore
Vos quoque Durantes vota secunda manent!
O! magnum Patriae lumen! Gentisque columna!
Fama tonat! *Joseph! Tu sine nube tonas!*
Sic fatus: meritos aris mactavit honores:
Taurum Neptuno, Taurum tibi pulcher Apollo!

Virgil. Aeneid. Lib. III.

Od brzegow Dunaiu d. 29. Lipca.

Woyska Francuzkie zaięły następuiące części monarchii Austryackiey.

Niższą Austryą, maiącą	572 mil kwadr.		1,700 000 mieszk.	
Styryą	398 —	—	812,000	—
Karentyą	190 —	—	280,000	—
Krain z hrabstwem Gorycyi i powiatem Montfalkone	254 —	—	422,000	—
Tryest .	2 —	—	30,000	—
Salzburg i Berchtelsgaden .	179 —	—	195,000	—
Fiumę .	— —	—	6,600	—
Morawii około	180 —	—	500,000	—
Galicyy około	2000 —	—	4,000,000	—

Z Węgier.

a) Zachodnią część Prezburskiego komitatu, wraz z miastem Prezburgiem.
b) Komitat Wiselburski.
c) Komitat Edenburski.
d) Komitat Eisenburski.
e) Część komitatu Raab, wraz z miastem Raab.

Ogółem zawieraią te kraie 8 millionow 475,600 mieszkańcow i 3775 mil kwadratowych o-

procz komitatow Węgierskich, których rozległości i ludności dokładnie wiedzieć nie można. Cała monarchlia Austryacka liczyła przed woyną, podług statystyki Lichtensterna, 10,936 mil kwadr. i 24 milionow 900,400 mieszkańcow. Porównawszy tę liczbę z powyższą, pokazuie się więc, iż woyska Francuzkie zaięły przeszło trzecią część monarchii Austryackiey.

Nayważnieyszemi miastami tych prowincyy są: Wiedeń, maiący 7000 domow i 220,000 mieszkańcow, Linc 187,000 mieszkańcow, Grac 3000 mieszkańcow, Klagenfurt 10,000 mieszkańcow, Laibach 11,000 mieszkańcow, Tryest 14,600 mieszkańcow, Salzburg 9200 mieszkańcow, Bryn 21,000 mieszkańcow, Lwow 38,400 mieszkańcow, Krakow 25,000 mieszkańcow, Prezburg 26,900 mieszkańcow, Oedenburg 12,000 mieszkańcow, Raab 10,700 mieszkańcow. — Dodać tu należy, iż zaięte w Węgrzech okolice są naylepiey zagospodarowane i obfitulą w zboże, wino i bydło.

Z Wiednia dnia 29. Lipca.

Gazeta tuteysza umieściła co następuie:

"Cytadela Gracka oddana została woyskom Francuzkim d. 23 Lipca; wszedł tam korpus Marszałka Macdonalda.,,

Wczoray rozpisał rząd niższey Austryi przymuszoną pożyczkę na zapłacenie nałożoney przez woyska Francuzkie kontrybucyi. Każdy właściciel domu musi złożyć 4tą część czynszowego dochodu. Mieszkańcy płacic będą w następuiącym stosunku: Każdy czynszownik od 101 do 1000 złr. złoży 4tą część płaconego czynszu, od 1001 do 2000 trzecią część, od 2001 do 3000 połowę, od 3001 i t. d. dwie trzecie części. Pieniądze te unikaiąc exekucyi muszą bydź w 48 godzin złożone. Od tey pożyczki nie będzie żadna prowizya płacona i w 3 miesiące po pokoiu będzie za zaręczeniem stanow niższey Austryi powrocona. Procz właścicielow domow i mieszkańcow pociągnione są do tey pożyczki i inne klassy mieszkaiących w Wiedniu ludzi podług osobnego obwieszczenia. Uwolnieni zaś od niey są: 1) zagraniczni ministrowie i posłowie, 2) niepłacący 100 złr. czynszu, 3) urzędnicy, którzy nie płacą 400 złr. czynszu.

Wicekról Włoski odiechał ztąd d. 21 b. m. z całem swoim orszakiem do Prezburga.

Z Paryża dnia 4. Sierpnia.

Wiadomość o wylądowaniu Anglikow do Zelandyi moene tu zdziwienie sprawiła. Nie tylko liniiowe woyska, ale i narodowe gwardye śpieszą dla odparcia nieprzyiaciela od ziemi Francuzkiey lub pobicia go, ieżeli by chciał na nią wyiśdź.

Z Brüge piszą, iż Jenerał Rampou na czele odwodowey dywizyi do tego miasta przybył. Jenerał St. Suzanne obeyrzał Dunkierkę, Ostendę, Sluys i wyspę Cadzand, potem przeniosł głowną swoią kwaterę do Antwerpii.

W 27. Lipca przybył okręt, Pani Ernouf, po 41 dniowey żegludze z Gwadelupy do Orientu. Pomiędzy 79 podrożnemi, których przywiozł, znayduie się także Pani Ernouf, małżonka dowodzcy na Gwadelupie. Osada ta znayduie się w iak naylepszym stanie. Wspomniony okręt zrobił w drodze 3 zdobycze, pomiędzy któremi okręt wysły z Madery z 500 pakami bawełny.

Cesarz mianował Jenerała Rice intendentem zaiętych prowincyy Węgierskich, a audytorow rady stanu P. de la Maufsaye intendentem wyższey Austryi, P. de la Bergarie intendentem niższey Austryi, P. Beauverger intendentem Morawii, a P. Vieray cyrkułu Znaimskiego.

P. Villate, adjutant Xcia Ponte-Corvo

przybył tu z Wiednia.

Aktor Talma był na teatrze Bajońskim z nadzwyczaynemi oklaskami przyymowany. Ostatnią rolą grał tam Koriolana, z trajedyi pod tymże tytułem.

W Antwerpii założony został dnia 22 Lipca z wielką uroczystością węgielny kamień na nowy Bazyn przez Radcę stanu Montalivet, jeneralnego dyrektora Mostow i gościeńcow. Bazyn ten pomieścić będzie mógł 60 liniowych okrętów i 30 fregat.

W Fenestrelles padał dnia 24 Lipca śnieg.

Z Saragossy dnia 13 Lipca.

Ogłoszony tu został dzienny rozkaz w następuiącey treści:

Dnia 9 b. m. Pułkownik Robert, który dowodzi dwiema regimentami w Barbostro, uderzył na zgraie rokoszanow z Pedrosa, które przedarły się aż do wsi Hetz i wzgórki Salinas posiadały. Nieprzyiaciel przymuszony wkrotce do ucieczki został i zostawił broń, działa i 30 zab tych na mieyscu. Dnia 10 uderzył Jenerał Hubert przy Pallegna na zgraię z Perenna, która na widok naszego woyska uciekła. Lecz dostawszy się do skał i ufaiąc przemagaiącey swey sile, uderzyła na nasze woyska; lecz wkrótce rokoszanie z utratą 60 ludzi odpartemi zostali i uciekli pomiędzy przykre skały, gdzie ich niepodobna było dosięgnąć.

Hrabia Suchet, jenerał naczelny.

Z Londynu dnia 29 Lipca.

(Przez Francyą.)

Z Portsmutu piszą pod dniem 25 b. m. że z tego portu wypłynęło 17 liniiowych okrętów, 4 kurry i 40 przewozowych statków z kilku armatnemi szalupami i kutrami, które maią na sobie około 15 000 woyska, i składaią część wyprawy, która płynie przeciw Zelandyi, &c.

Wiadomość o zawartym d. 12 w Znaim rozeymie, która tu dnia 26 nadeszła, wcale była niespodziewana.

Pogłoska iakoby P. Cannig i Lord Mulgraw wyiechali z Londynu, dla towarzyszenia wyprawie, iest zmyślona; oba znayduią się w Londynie.

Pierwszą dywizyę wyszłey wyprawy prowadzi liniowy okręt Superb, Admirała Keates i fregata Elyde, Komodora Owen. Liniowym okrętem Venerable, na którym znayduie się Hrabia Chatam, dowodzi Admirał Strachan. P. Popham znayduie się także przy tey wyprawie, która dzieli się na 5 oddziałów.

Cała siła woyskowa na wyspie Walcheren, wraz inwalidami, nie przechodzi podług naszych pism 5000 ludzi. Przeciwne wiatry spoźniały dotąd wypłynienie naszey wyprawy.

Dnia 26 był Wiceadmirał Pelew, który z wschodnich Indyy powrócił, Królowi przedstawiony. Przywiozł on z sobą obłaskawionego tygrysa i żołwia ważącego 500 funtów.

Do Kadyxu przybył dnia 18 Czerwca z Lima okręt z bogatem ładunkiem w pieniądzach i towarach. Liniowy okręt San Fulgezie i fregata Astrea naładowały także w Lima 10 milionów piastrów dla zawiezienia ich do Kadyxu.

Przed Cherburgiem krążą dwa liniowe okręty o 74 działach, strzegąc dwoch nieprzyiacielskich liniowych okrętów, które tam zawinęły.

Eskadra Flensingska, maiąca 6 liniowych okrętów i 2 fregat, podniosła kotwice, lecz dla przeciwnych wiatrów musiała nazad powrócić.

Margrabia Wellesley popłynął iako poseł naszego rządu do Kadyxu.

Wyspa Walcheren, przeciw którey przeznaczona iest także nasza wyprawa, ma około 13 mil Angielskich długości i 8 szerokości. Jest dosyć ludna i ziemia iey bardzo dobrze uprawna. Głowne iey miasto Middelburg ma około 26,000 mieszkańców; fortyfikacye Flesingi bardzo w ostatnich czasach pomnożone zostały.

Jenerał Duhesme zakazał w Barcelonie surowo noszenia łasek z puginałami i nożow. Nakazał także, aby kościoły i klasztory, które dotąd bywały mieyscem schadzki dla spiskowych, zamykane były o godzinie 6 wieczorem, a nie otwierane przed 6tą zrana.

Z Bawaryi dnia 30 Lipca.

Baron Buol wydał pod dniem 28 b. m. następuiące pismo do Deputacyi Tyrolskiey w Inspruku:

Z Brixen dnia 28 Lipca.

"Urzędowe potwierdzenie zawartego d. 12 b. m. w Znaim rozeymu nadeszło aktualnie przez wysłanego z główney kwatery J. Cesarzowiczowskiey Mci Arcy Xcia Jana i do niżey podpisanego przybyłego gońca. Zbieg woyskowych, i zapewne politycznych zdarzeń zniewolił Nayiaśnieyszego Cesarza, a Pana moiego, do nader bolesnego tego kroku. Lecz podług zapewnienia Arcy Xcia Jana dołoży J. C. K. Mość zapewne wszelkiego starania względem Tyrolu. Tym czasem nakazuie J. Cesarzowiczowska Mość spokoyność i posłuszeństwo. Uważa tego nieodzowną potrzebę, aby ochronić kray od nieszczęść spustoszenia, które ściągnąłby na siebie przez dalsze bez żadnego użytku opieranie się. Na mocy 4go artykułu muszę opuścić Tyrol i Foralberg' przeto oba kraie nie maią dłużey na mey pomocy polegać. Oto iest, Tyrolczykowie! co wam z zakrwawionem sercem i czułą wdzięcznością za dawnieysze wasze wsparcie przymuszony iestem powiedzieć. W pisanym liście do Xcia Gdańskiego poleciłem naraz Tyrolski iego opiece. Deputacya iest nakoniec proszona, aby osnowę ninieyszego pisma oznaymiła dowodzcom, zwierzchnościom mieyscowym i gminom.

(Podp.) *Baron Buol, jenerał dowodzca korpusowy w Tyrolu.*

Z Monachium d. 2 Sierpnia.

Nayiaśnieyszy Cesarz Napoleon oświadczył kilkokrotnie, iż Tyrol zdobędzie w Austryi. Zdobycie to nastąpiło d. 5 i 6 Lipca; oba te dni pociągnęły za sobą rozeym d. 12, a ten poddanie się Tyrolu. Przeszłey nocy odebrał Nayiaśnieyszy nasz Król wiadomość przez umyślnego posłańca, że dywizye Następcy tronu i Jenerała Deroi weszły dnia 30 o godzinie 10 w wieczor do Inspruka, nie doznawszy w drodze naymnieyszego oporu. Dywizya Jenerał Beaumont, która przez Scharnitz weszła do Tyrolu, nie natrafiła także nigdzie na zbroyne kupy. — Austryaccy ajenci w Inspruku, Brixen, &c. uwiadomili byli pierwey urzędownie powstańcow o zawartym rozeymie między Cesarzem Francuzow i Austryackim, napominaiąc ich oraz do spokoyności i posłuszeństwa, ponieważ nie mogą więcey polegać na pomocy Austryakow.

Foralberczykowie nie zaniedbaią także prosić Króla o przebaczenie.

Tuteyszy urząd pocztowy czyni iuż rozporządzenia do przywrocenia związkow z Włochami. W przyszłym tygodniu ma pierwsza poczta poyśdź przez Inspruk do Mantui.

Ażeby przy nadzwyczaynych potrzebach kraiu nie obciążać Królewskich poddanych woiennemi podatkami, rozpisana została z rozkazu Królewskiego pod d. 20 Lipca nadzwyczayna w kraiu pożyczka, do którey każdy z bankierow daie po 6000 zł. ryń.

D O D A T E K

D O Nru. 68.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srodę Dnia 23. Sierpnia 1809

W Imieniu Napoleona Wielkiego Cesarza Francuzow, Krola Włoskiego, Protektora Ligi Reńskiey, &c. &c. Urząd Administracyyny Cyrkułu Krakowskiego. Wydział Administracyi Skarbowey.

Wcelu zaradzenia niedoſtatkowi zmiankowey miedzianey monety, z powodu czego rozmaite zdrożności dzieią ſię, chcąc cyrkulacyą oneyże do dawnego przywrocić porządku, ſtanowi co naſtępnie.

1) Trzy dni w tydzień przeznaczone odtąd będą do zmiany publiczney Bankocetli na monetę miedzianą, to ieſt: Poniedziałek, Srody, i Piątki z rana od godz. 9tey do 12 w południe, począwszy od Poniedziałku idącego to ieſt d. 14 b. m. w kaſſie zmiankowey, w domu iak dawniey bywała, narożnym na Grodzką ulicę wychodzącym, po niegdyś ś. p. X. Wacławie Sierakowskim.

2) Dozorcami owey kaſſy zmiankowey, mianowani przez wydział Adminiſtracyi skarbowey są JP. Antoni Zebrowski, rachmiſtrz wydziału skarbowego, i JP. Franciszek Müller officyaliſta kaſſy.

3) W każdym wyżey wymienionym dniu, kaſſa zmiankowa wymieniać będzie po 4000 zł. pol. monatą miedzianą bankocetle.

4) Aże zmiana ta w czaſie zupełnego prawie braku miedzianey monety dzieie ſię, a to ieszcze końcem dogodzenia konieczney potrzebie uboższym. Przeto bez żadnego procentu bankocetle za miedź wymieniane będą. I oraz nikomu więcey nad dwa ryńskie, czyli nad zł. pol. ośm wymieniać nie będą.

5) Ponawia ſię oraz zakaz surowy, dawnemi ustawami kraiowemi oſtrzeżony, aby nikt nieważył ſię monetę miedzianą z pobieraniem procentow wexlować, ani też onę za granicę wyprowadzać pod oſtrością kar na przeſtępcę prawem przepisanych, a nadgrodą delatorowi temuż zapewnioną. Ktore to obwieszczenie, aby temprędzey do publiczney doszło wiadomości, w mieście rynku i po rogach głownieyszych ulic obwołane przy odgłoſie trąby, i po trzykroć naſtępnie w Gazetach Krakowskich umieszczone bydź ma. Dan w Krakowie na seſſyi d. 9 Sierpnia 1809 roku

(Pod.) *Henryk Xżę Lubomirski. Prezes.*
J. Seb. Dembowski, R. W. Skarb.

Zgodno z originałem.
Felix Grodzicki. Sek. Jen.

W Imieniu Napoleona Wielkiego, Cesarza Francuzow, Króla Włoskiego, Protektora Ligi Reńskiey, &c. &c. Prezes Sądu Appellacyynego Krakowskiego.

Podług Inſtrukcyi rządu Centralnego sobie daney uwiadomiam PP. Komornikow wszyſtkich sekcyi sądowych, tudzież Geometrow przyſięgłych, że na d. 10 Sierpnia w roku teraznieyszym 1809 na Prezesa Sądu Appellacyi Krakowskiey ieſtem inſtalowany, i że ten Sąd iako i wszyſtkie Juryzdykcye w Imieniu Wielkiego Napoleona odbywać ſię będą. — Ktorzy

więc z wezwanych PP. Komorników i Geometrów chce urząd swoy odbywać, powinien do Sądu Appelacyynego Sponsyą swą wierności w urzędowaniu i posłuszeństwa Wielkiemu Napoleonowi podpisaną naydaley w dni 14 przesłać, inaczey od urzędowania oddalony będzie. — Co wszystko, aby każdemu do wiadomości pewniey doszło, do Gazet publicznych umieście kazałem. W Krakowie d. 12 Sierpnia 1809.

Jego C. K. Mci Napoleona Wielkiego, Sądu Appelacyynego Prezes.

Ignacy Stadnicki, O. P. K.

W Imieniu Napoleona Wielkiego, Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego, Protektora Ligi Reńskiey, &c. &c. Prezes Sądu Appellacyynego Krakowskiego.

Podług instrukcyi Rządu Centralnego sobie daney uwiadomia wszystkie Magistraty miast wszelkiego gatunku, tudzież Justycyaryuszów sądów Dominikalnych, że na dniu 10 Sierpnia w roku teraźnieyszym 1809 na Prezesa Appellacyi Krakowskiey iestem installowany, i że ten Sąd iako i wszystkie Juryzdykcye w Imieniu Wielkiego Napoleona odbywać się będą, którzy więc z wezwanych urząd swoy odbywać chcą, aby ten urząd w Imieniu Nayiaśnieyszego Napoleona Wielkiego, Cesarza Francuzów, Króla Włoskiego, Protektora Ligi Reńskiey odbywali, na co sponsye swe wierności w urzędowaniu i posłuszeństwa Wielkiemu Napoleonowi podpisane do Sądu Appelacyynego naydaley w dni 14 przesłali i wszystkie interessa do tuteyszego Sądu Appellacyynego przesyłali. W Krakowie d. 12 Sierpnia 1809.

Jego C. K. Mci Napoleona Wielkiego, Sądu Appellacyynego Prezes.

Ignacy Stadnicki, O. P. K.

HENRYK XIĄŻĘ LUBOMIRSKI,

Prezes Urzędu Administracyynego Cyrkułu Krakowskiego, orderu Maltańskiego Kommandor. Do Obywatelów Krakowskich.

Przekonawszy się ocznie z JWnym Jenerałem Sokolnickim, Gubernatorem woyskowym miasta Krakowa, o stanie szpitalów woyskowych, obowiązanym się bydź widzę donieść wam, obywatele, że pomimo wszelkiego starania wiele iest artykułów na których zbywa szpitalom dla dobrego opatrzenia chorych i rannych, prawdziwych synów oyczyzny.

Wzywam Was więc, i naymocniey imieniem cierpiącey upraszam ludzkości, abyście się do dostarczenia wina, piwa, octu koszul, płótna przechodzonego, i na prześcieradła, &c. przyłożyć chcieli. — Będzie to dar szczęśliwy wdzięczności sowicie wynadgrodzony; będzie z strony waszey, obywatele, dowodem, że los braci waszych, którzy krew swoią na oswobodzenie zatraconey poświęcili oyczyzny, nie może wam bydź oboiętny.

Obywatele! iuż niektóre w tym celu są poczynione offiary; iuż JJ. WW. Ignacowie Hr: Stadniccy summę 10,000 zł. pol. dla szpitala woyskowego na ręce moie złożyli.

Oby podobne czyny mogły wielu znaleść naśladowców! Oby się głos cierpiących i wdzięcznych żołnierzy mógł do ich przeniknąć uszów! uczulby w nadgrodę to wewnętrzne ukontentowanie, które dobroczynnym tylko może się dostać w udziale. — Ofiary te maią bydź składane do Wgo Xiędza Skurkowskiego Kano. Kat. Krak: Kommissarza Lazaretów, mieszkaiącego pod Nrem 175 na ulicy Kanoniczey, który imiona przyiacioł ludzkości przez gazety ogłosić nieomieszka.

Dan w Krakowie d. 8 Sierpnia 1809.

Henryk Xżę Lubomirski, Prezes.

Dalszy ciąg listy JJ. Panów Kupców ofiarę daiących.

	Zł. Pol.
Józef Chrzęszczyński . . .	200.
Bartłomiey Kasprzyński . . .	100.
Manossi Demeter . . .	150.

Breda i Perskewicz	300.
Jan Czoscowski	42.
Ludwik Stanowski	300.
Ignacy Mączeński	200
Klemens Zawadzki	100.
Rudolf Koch	100.
Jan Treitler	300.
Franciszek Cynke	300.
Jozef Nowakowski	200.
Franciszek Krampholz . . .	200.
Jozef Mimler	120.
Wincenty Winiarski . . .	20.
Florian Fischer	150.

(Reszta potem.)

Z Salzburga d. 1. Sierpnia.

Rokoszanie, którzy tu i owdzie znaydowali się po naszych dolinach, złożyli wszyscy i oddali broń. Szańce przy Lofer, Strubb, Luftenstein, Hirschbü hel, &c. są spiesznie rozrzucane. Jutro poydzie stąd znowu pierwsza wozowa poczta do Klagenfurtu.

Z Morawii d, 1. Sierpnia.

Mowią, że Arcy Xżę Karol dla słabości zdrowia złożył nad woyskiem Austryackim dowodztwo, i objął go tymczasowo Xżę Jan Lichtenstein. W wydanem do woyska o tem doniesieniu, wyraża Arcy Xżę Karol między inne mi, iż cieszy go, iż tak zacnemu jenerałowi oddaie dowodztwo nad woyskiem, który poprowadzi go do nowych czynow.

Woysko Austryackie, oprocz Węgrzynow i 5go odwodu, składać się ma z 247,000 ludzi; głowna kwatera znayduie się w Kremsie, gdzie stoi środek; prawe skrzydło stoi pod Ołumuńcem, a lewe pod Holitsch. — Cesarz Franciszek objął nad woyskiem naywyższe dowodztwo; pod nim dowodzą Xżę Lichtenstein, Arcy Xżę Jan, Hiller, Chasteller, &c.

Od brzegow Wezery d. 9. Sierpnia.

Przy Huchting między Bremą i Delmenhorst zaszła potyczka między przednią strażą woyska Westfalskiego i tylną z 60 huzarow złożoną Xcia Brunświckiego - Oels, w ktorey zginąć miało 6 huzarow, reszta się przebiła. Gdy się to działo, udał się Xżę Brunświcko-Oels z głownym swoim korpusem do Elsflet i Bracke i wsiadł na okręty.

Z Bremy d. 8. Sierpnia.

Xżę Brunświcko - Oels wsiadł z woyskiem swoim d. 7 w Elsflet na okręty, z ktorych kilka minęło iuż batterye. Większą część koni zostawił na lądzie. Sam Xżę wsiadł na Amerykański okręt. Dwa okręty z bagażami i woyskiem opanowały Duńskie woyska i celnicy. Dziś udały się Westfalskie woyska do Oldenburga.

— D. 9 — Wczoray rano wyruszyły stąd Westfalskie woyska do Oldenburga. Tymczasem Xżę Brunświcko - Oels wsiadł w Bracke i Elsfler z woyskiem swoim na okręty, opanowawszy na Wezerze wszystkie statki i kazawszy ich ładunek zatopić. Konie od iego korpusu albo sprzedano po taniey cenie, albo rozdarowano. Okręty z iego woyskiem miały iuż przybydź na uyście Wezery, z ktorych woyska Duńskie, iak zapewniaią, dwa zabrały. Dotychczasowy nasz kommendant placu, Pułkownik Bancke, powrocił tu dzisiay. Westfalska dywizya iest tu dziś na powrot oczekiwana. Dziś w południe przeiechał Jenerał Reubell przez nasze miasto do Hanoweru. W mieście naszem panuie naywiększa spokoyność.

Z Amsterdamu d. 8. Sierpnia.

Francuzi bronią się zapalczywie w Flesindze i otrzymali z Breskens posiłki. Angielskie okręty nie przebyły ieszcze za Flesingę; kilku tylko armatnem szalupom udało się za pomocą nocy przepłynąć około tego miasta. Woyska Francuzkie idą, iak się dowia-

dniemy, tysiącami do tych okolic i goścince są niemi zapchane; w kraiu naszem toż samo się dzieie. — W Bergenopzom otworzono slazy. — Wyrok Królewski stanowi, aby siła zbroyna mieszczan stolicy podzielona była na 3 regimenta. Inny wyrok rozciąga urządzenie siły zbroyney mieszczan do miast Harlem, Leydy, Hagi, Rotterdamu, Dortrechtu, Herzogenbusch, Bergenopzom, Steenbergen, Willemstadt i Gertruidenburg. — W Łowczy, Baron Heekeren iest naczelnym dowodzcą zbroynych mieszczan w stolicy.

Woyskiem Francuzkim w Brüge, &c. dowodzi Senator, Jenerał Hedbin Rampon. — Udała się tam dywizya Jenerała Chamberlhac wynosząca 12.000 ludzi. — Jenerał Charbonier oczekiwany tam iest z znacznym posiłkiem. — Jenerał Tarayre złączył się z 6000 Hollendrów z woyskiem Francuzkim i stanowi prawe skrzydło. Woyska te pałaią chęcią potykania się z nieprzyiacielem.

W Bergenopzom, Steenbergen i Willemstadt postanowieni są oddzielni dowódzcy. — Krzątaią się tam z naywiększym pospiechem około przygotowań do obrony, i czynią zalewy.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 21 i 22 Sierp: 1809.

Korzec Pszenicy	złp. pol.	42 do	48.
— Żyta	—	33 —	41.
— Jęczmienia	—	30 —	40.
— Owsa	—	31 —	36
— Grochu	—	30 —	32.
— Kaszy ięczmieney	—	64 —	72

DONIESIENIA.

Administracya dochodów Monopolicznych obwieszcza wszystkim komu o tym wiedzieć należy, że ponieważ okolnikiem przez urząd Administracyyny Krakowski pod dniem 21 Lipca roku bieżącego wydanym, który na wszystkie kraie przez woyska Polskie na Imie Wielkiego Napoleona zaięte rozciągać się powinien, Publiczność uwiadomioną została, iż papier stęplowany za zeszłego rządu Austryackiego używany, podług brzmienia Patentu tenże stępel stanowiącego, równie i za rządu teraźnieyszego w tey samey wartości i stosunkach co dawniey został ie; zatem każdy arkusz papieru dawnym stęplem oznaczony, dotąd, dokąd go wystarczać będzie, teraz świeżo od rządu teraźnieyszego ustanowionym stęplem oznaczony bydź powinien; dla tego Zaleca się, żeby wszelkiego gatunku arkusze papieru stęplowane i nie stęplowane, które od dnia 15 Lipca r. b. do iakieykolwiek czynności użytemi zostały, a tylko pismnym znakiem opłaconego stępla oznaczone, dla bespieczeństwa tranzakcyi lub pisma końcem bezpłatnego dostęplowania nowym stęplem do kancelaryi stęplowey w klasztorze Franciszkanskim dwa razy w tydzień to iest: w Poniedziałek i Piątek od godziny 9tey z rana, aż do 12 stawiły się, gdzie równie iak i dotąd wszelkiey ceny papieru stęplowanego dostać będzie można, z opuszczeniem dwóch od sta hurtem biorącym.

Dan w Krakowie d. 12go Sierpnia 1809 roku na sessyi Admin: dochodów Monopolicznych.

Henryk Xże Lubomirski, Prezes. *Felix Grodzicki, Sekr. Jener.*

Ignacy Trzebinski, Adm. doch. Monop.

Magistrat Miasta Stołecznego Krakowa do wiadomości podaie, iż na prozbę Antoniego Bednarskiego w sprawie przeciw Karolowi Karwialskiemu na zadosyć z spokoienie summy 186 zł. ryn. 15 kr. rzeczy ruchome, iako to: kufer, stolik, suknie i bielizna na d. 6 Września r. b. o godzinie 9 z rana w kamienicy pod Nrm 117 na ulicy Grodzkiey za gotowe pieniądze więcey daiącemu sprzedawana będą. — Wszyscy zatem życzący sobie tego kupna maią się na dzień i w mieyscu wyżey wyrażonym stawić.

Kochanowski.

Krzyżanowski, V. P.

Łodzinski.

Z Rady Magistratu Stołecznego Miasta Krakowa pod Protekcyą Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzów i Króla Włoskiego Wielkiego Napoleona, dnia 11. Sierpnia 1809.

Plinta.